

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak : Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frtEgyes számára 10 kr Megjelenik minden héten egyszer : Csütörtökön.	Felelős szerkesztő és laptulajdonos : ISSEKUTZ JÁNOS. Kiadó : Papp György , Gyulafehérvár	Szerkesztőség és kiadóhivatal : Püsp. Lyc. nyomda Gyulafehérvár. Hirdetések díjszabály szerint.
--	---	--

Fürdő-saison.

A fürdő-saisonról való czikkezést ne tekintse a szíves olvasó korainak, mert hisz egy kettőre be-következik az az időszak, mikor a nyári hő ki-hajt bennünket a város falai közül, hogy egy kissé üdüljünk. A magyar ennek az üdülésnek azt a nevet adta, hogy nyaralás, de a divatosabb neve mégis a fürdőzés. . . Fürdőzés és nyaralás között csak pénzkülönbség létezik, azaz a fürdő-zést csak a vagyonosabb osztály engedheti meg magának, mivel költségesebb az előbbinél.

A fürdőzés tehát nem egyéb pénzkérdésnél, ennél fogva mélyen érdekel bennünket, mint min-den, a mi a pénzforgalom növelését eszközli.

Sajnos azonban, a mi magyarjaink jó része, kik fürdőhelyeken szokták a nyarat eltölteni, örö-mestebb viszik drága pénzüket a külföldre, mint-sem a hon határain belül adnák ki kezükből. Ez annál szomorúbb jelenség, mivel a rosszaka-rat sem mondhatja, hogy a külföldi fölkarolt für-dők mind egészség, mind pedig élvezet szempont-jából fölülmulják a magyarországi gyógyhelyeket. Korántsem! Sőt minden elbizakodottság nélkül állíthatjuk, a mi szerte Európában elfogadott tu-dományos nézet, hogy nem is képesek versenyre kelni a mieinkkel.

Mi vezeti mégis a pénzvilágot és főleg a magyar arisztokracziát messze idegenbe. . . Miért segíti elő inkább az osztrák, svájci, francia, német, angol és a többi fürdőhelyek fölvirágozá-sát s az ottani fürdőtulajdonosok meggazdagodá-

sát? . . . Ugy hisszük nem annyira hazafiatlan-ság, mint inkább a divat majmolása készíti erre őket. Egy család, a mely előkelőnek véli magát, szinte szégyel valami hazai fürdőhelyen üdülni a nyári hónapok alatt s ha esetlegesen véletlenség-ből nem mehet Marienbadba, Ostendébe, Biar-ritzba vagy a jó Isten tudná, hogy hová, hát in-kább otthon marad.

Ez, nagyságos és méltóságos uraimék, súlyos hiba. A kik emigy gondolkoznak, — pedig ele-gen vannak, ne tagadjuk, — azok nagyok véte-nek hazájuk ellen.

Kár azt a sok pénzt idegen országokban a szélnek eresztetni, mikor idehaza is megeseleked-hetik azt anélkül persze, hogy ezáltal bármiké-pen megrövidülne, miként azt fönnebb is em-lítettük.

Csodálatos, hogy külföldön már régóta tud-ják és ismerik a magyar klimatikus gyógyhelyek kitünőségét és páratlanságát ; csak éppen nálunk nem akarnak erről az erős oldalunkról néme-lyek fudomást szerezni.

Nemrégiben tett közzé „Der Orient“ című német szaklap egy terjedelmes fölhívást, mely a német testvéreket (deutsche Brüder !) lelkesen fi-gyelmezteti, hogy minő csodálatos kincs fekszik még a legszerényebb magyar-gyógyfürdőben is. Valóságos aranybányák, — csak ki kell aknázni tudni. A czikk aztán szemtelenséggel hivatkozik a magyarok vakságára, hogy ők mindezt nem ve-szik észre vagy nem akarják észrevenni s végü-oda lyukad ki a felhívás, hogy a Brüderek oko-

san tennék, ha összeállnának és részvénytársasá-gok gyanánt megszereznének néhány ily fürdő-helyet.

No kérem, ezt a cikket államköltségen le kéne fordíttatni nyelvünkre és terjesztetni a va-gyonos körökben. Erre bizony soknak fölnyílnék a szeme és elröstelné magát, hogy idáig a hó-bortos divat kedvéért Magyarországon kívül für-dőzött, holott a tulajdon hazájában minden te-kintetben előnyösebb és olcsóbb üdülésben lehe-tett volna része, ha előzőleg egy kevésbé gondol-kozik s hogy ha azonkiyül magyar érzés is lakó-zik keblében.

Nem a szovinizmus diktálja nekünk eme so-rokat, ámbátor annak is van megfelelő szava némely tekintetben, hanem a józan ész !

Ne legyünk a világ gúnyjának központja, hiszen valóban megérdemlett gúny illet meg ben-nünket, ha hátat fordítunk tulajdon híres neves fürdőhelyeinknek s a kevésbbé kitünő idegen fürdőket támogatjuk.

Reméljük, hogy csak kivételeknek szól ez a jó szándéku intelmünk !

A tanítók lelkigyakorlatai.

Ft. Majláth Gusztáv erdélyi püspök ő mlga a ta-nítók lelkigyakorlatait rendszeresíteni óhajtván, legújabb körlevelében magvas fejtegetésekkel ajánlja azokat. A lángbuzgalom püspök körlevelében következőleg szól e lelkigyakorlatokról.

Rég gondolkozom azon, hogyan lehetne a lelki-gyakorlatok kegyelmét megszerezni azoknak is, kik munkatársaink magasztos hivatásunkban. Érttem a tanári

Irma végre lecsendesült annyira, hogy elmond-hatta apja elhelyezésének történetét.

— Nyugodjunk meg, édesem, ne kinozzuk ma-gunkat még jobban, mikor amúgy is fáj a szívünk a püsztá tudattól. Hogy el kell válnunk, az világos, hiszen, ha nem is válnánk el most, hát néhány hónap múlva amúgy is bekövetkeznék — a mikor majd Péstre megyek az egyetemre. Hát nyugodjunk meg. Azért egymásra fogunk gondolni, ugy-e?

— Mindig, mindig!
— És irni fogunk egymásnak.
— Irunk.
— Hogyan? hát meg fogod engedni nekem, hogy írjak? Igazán megengeded?
— Hisz az lesz egyetlen öröömöm, hogy a távol-ban tudni, fogom mit csinálsz, mit gondolsz, mit remélsz.
— Mindent megírok neked, mindent !

* * *
Két héttel rá Tomesányiék új lakóhelyükön voltak. Irma egy nappal odaérkezésük után kapott levelet Feritől. Nyolcz sűrűn, apró betűvel teleírott oldalt, melynek minden szava szerelemsugallta szöveget volt. És négy napi időközökben követték egymást ezek a leve-lek, melyekre Irma híven válaszolt mindig.

Egyszer aztán, kevéssel az előtt, hogy Ferinek el kellett volna mennie Fleiszigéktől, röviden csak annyit írt Irmának, hogy nem Budapestre megy, mint addig gondolta, hanem arra határozta magát, hogy Bécsben fogja az egyetemet látogatni. Okai vannak rá. Ritkáb-is fog irni, mert a távolság nagyobb.

Jött megint egy levél, melyben arról értesítette Irmát, hogy szerencsésen Bécsbe megérkezett.

Aztán — nem jött többé semmi.
Hiába várta, várta a lány, hogy Feri majd csak ad végre életjelt magáról. Eleinte csitította maga-magát: hogy most nem ér rá Feri, el van foglalva beira-gát: hogy most nem ér rá Feri, el van foglalva beira-

T Á R C S A

Jesko Feri.

Már azt nem tudnám megmondani, hogy majáli-son vagy jégen, vagy külömben hol és mikor ismer-kedtek meg, — minék is azt kutatni, hisz végre az na-gyon mellékes dolog. Szerették egymást, arról meg vol-tak győződve mindketten. Ugy szerették egymást, a mint arra csak két addig érintetlen szívű lény képes, forró, égő, fiatal szerelemmel.

Lopva tudtak csak találkozni, agyafűrt cselekhez kellett folyamodniok, hogy beszélhessenek egymással, mert Irmát erősen őrizték szülei, Ferit pedig függő állása tartóztatott attól, hogy gyakrabban látlhassa szerelmesét.

Feri nevelő volt a Fleiszig bérőnél; egész nap reggeltől estig a három gyermek mellett kellett lennie, legfeljebb későn este mehetett néha az Irma ablaka alá, hol a lány már várta. Ritkán, nagyon ritkán esett meg, hogy találkozhatt vele a sétán, melyet Irma nagy vadász-kutyájával szokott az erdőben tenni.

A titok, a furfangosan kieszelt találkozások annál édesebbé tették szerelmüket és az a néhány csók, amit egyszer-mászor válthattak, hetekig tette őket boldogokká. A fiú beszélt a leánynak szerelméről, magáról, mult-járól; vele együtt ábrándozott a jövőről, a végzendő tanulmányokról, aztán a kettejük jövőjéről, — mikorra orvos lesz, elveszi Irmát, városban fognak lakni, úgy fognak élni, mint a galambok

A leány arca ilyenkor kipirult, szeme fénylett és ábrándozva nézte a távoli láthatárt. A boldogság álmát álmodta ott nyitott szemmel és hallgatta, hallgatta a fiú rajongó beszédét, mely oly igen nagyon jól esett neki.

Aztán — egy napon áthelyezték az Irma apját. Va-lahol messze, a harmadik megyében, meghalt egy fűer-dész és Tomesányit, az Irma apját oda nevezték ki annak helyébe. Nagy öröm volt a házban, mert az el-foglalandó állás előléptetészámba ment, nagyobb jó-vedelem, kitünő viszonyok stb. stb.

Csak Irma nem örült. Elválni Feritől! Azt jelen-tette számára csupán apja, anyja öröme. És ez a gondolat fájt neki szörnyen, megreszkettette szívét.

Mikor másnap reggel kutyájával rendes sétájára indult, vörösre volt sirva a szeme, feje fájt, fáradtak érezte magát. A friss reggeli levegő kellemesen hűsítette forró homlokát. Égető szembéjára, melyet a sok sirás és az álomtalanság támadott meg, nedves kendőt szorított és engedte, hogy a szellő szárítsa fel. Összeszedte erejét, hogy ne lássék meg rajta felindultsága. De mikor az erdőbe ért, leült és magához intette a bű „Czár“-t, a nagy barna vizslát. Annak okos fejére hajtotta arcát és köny-nei újra megeredtek, esukló zokogásban meg-meg-rándult karsu dereka.

Igy talált reá Feri.
— Irma kisasszony ! kegyed sir?
Ujabb zokogás.
— Édes Irmuskám, szölt újra a fiú és térdre eresz-kedett melléje, miközben kezét érintette; mi bántja? Szóljon, édesem !

A lány felnézett és kisírt szeme szomorúan tekin-tett a fiú arczába. Az ekkor két keze fogta Irma fejét és lecsókolta szeméről a könnyet.

— Mi bajod, édes egyetlen szerelmem!
— El kell válnunk; el kell hagynom ezt a falut, szülőhelyemet, gyermekeim játszóhelyét és szerel-münk rejtekeit, — el kell hagynom téged, kit úgy szeretlek, de úgy! —

Ráborult Feri vállára és keservesen sirt.
— Nem értem, szölt az elbámulva. El kell men-ned innen! — hogy lehetséges az?

és tanítói kart. Az ő feladatuk annál nagyobb figyelmet érdemel, mennyivel fontosabb az anyag, mely körül fáradsz, mert míg mi a felnőtteket és higgadtabb elemeket vezéreljük Krisztus országába, ők a könnyelműségre hajlandó ifjúságot művelik és terelik ugyanazon irányban. Igaz, minket illetnek első helyen Jézus Kr. szavai: elmenvén tanítsatok! . . . A mi kötelességünk a kisdedeket magunkhoz vonzani és a mennyországra előkészíteni; de minthogy az Egyház nem teljesítheti ezen hivatalát csupán saját, arra rendelt szolgálai által, megosztja ezen teendőjét hű munkatársakkal, részint szerzetesrendi férfi és női tagokkal, részint pedig válogatott világi egyénekké, kik ez által az egyház pártorainak helyettesítésévé, az ifjúság apostoláivá válnak és az Üdvözítő által felmagasztaltatva, szinte megkapják a rendeletet: elmenvén tanítsatok. Nagyon tiszteltreméltó az ő feladatuk, mert a szülők kötelességeit és felelősségét vállalják magukra; a gyermekeket a család és társadalom, de főleg a mennyország számára előkészíteni; méltóságát, hivataluk, mert az ő kezeikre van bízva több évre a család kinevelése, az egyház reménye, Isten gyermekei, a Szentlélek élő templomai, az angyalok védencei, a mennyország örökösei. Nincs az a művész, szobrász, festő, ki csak távolról is megmértézhethetné azzal, ki lelkesen neveli az ifjúságot. A kath. tanítónak nem fá, vászon, márvány az anyaga, hanem ember, a teremtet világ királya és koronája: gyermekek, a család, egyház és haza reménye, személyné; oly magaslatos lény, kit maga az Isten Fia állít oda maga helyébe: „a ki befogad ilyen kisdedit az én nevemben, engem fogad be.“ (Máté 18. 5.) A művész földi, teremtet ideált tart szeméi előtt, azt akarja köbe vésni, vászonra vetni, de a kath. nevelő magát az Istent, a megtestesült igét akarja a gyermek szívébe oltani, mondván sz. Pálal: „Fiaskáim, kiket újra szülök, miglen Krisztus fibennetek kiképződik“ (Gal. 4, 19.) és ezt teszi a legmagasabb eszközökkel: vallástól átszított oktatással, öröködéssel, imával és a keresztény élet vonzó példájával. Ha a művésznek nem sikerült alkotmánya, nincs kára, benne de ha a gyermek vad marad és idomtalan, megsirathatja azt maga a gyermek, a család, az állam és egyház, de meg azt a tanító is, ha nem járt el lelkiismeretesen. Ha a művésznek alkotása sikerül, ez csak neki hoz hasznót, kifelé az erkölcsi hasznót nem jelentékeny; de ha a gyermek Krisztus szellemében ki lett művelve, ennek nagy áldását élvezi maga a gyermek, a család, a társadalom, az egyház, a nevelőnek érdeme pedig megmérhetetlenül nagy Isten és emberek előtt. A művésznek remeke csak muzeumokat díszít, szobákat és templomot, az istenfélően nevelt gyermek dísz a családnak, az államnak, egyháznak és majdan a mennyországnak. A művész engedékeny vászon, kövön remekel és azt örökíti meg rajta, a mi lángelméje akar megörökíteni; a nevelőnek munkanyaga keményebb; szabad, sokszor rakoncátlan jellemeket kell átalakítani; hősies, sok évig tartó türe-

lemmel kell ezen fáradsz; nagyon is ellentétes erényeket kell összehangzatba hoznia: jóságot erősséggel, alázat méltóságát tartózkodással, a gyermek iránti tiszteletet saját tekintélyének megvédésével; tel kell szerelve lennie élő hittel, türethetetlen reménnyel, a legüzetlenebb szeretettel és minden akadályal szembeálló kitartással. Valjuk meg, hogy ilyen remekmű el nem készülhet pusztán emberi erővel. Ezen nagyfontosságú munkára Istennek kiváló kegyelme szükséges: „Ha az Ur nem építi a házat, hiába munkálkodnak, kik azt építik“ (Zsolt. 126. 1.), „az ültetés, öntözgetés nem elég, Istennek kell adnia a növekedést.“ (1. Cor. 3. 6.)

Szemre ugyan lehet az iskolát olyan karba hozni, hogy az emberek dicséretét arassa, de mégis hiányozhatik a belső érték. Itt sem minden arany a mi fénylik. Csak is az bir áldásos értékkel, mi az isteni kegyelem által befolyásoltatik és borsatlik, a többi lehet fehértett koporsó. — Szolgáljon vigaszt, hogy a nevelők leginkább számíthatnak Isten segítő kegyelmeire, mert ő akarja, hogy a gyermekek mennyileg fejlődjenek. De ezen kegyelmeket csak az kapja, ki valódi keresztény jámborsággal és isteni félelemmel közelit Istenhez és szeretettel van egybekötve Istennel; kiben ez hiányzik, annak nem is jut eszébe kérni Istent önmagáért és iskolájáért, de nem is tördök a hívek nemesítésével, elég neki ha a tudást fejleszti és erre saját erejét is elegendőnek tartja. Csakis a valódi jámborságot áldja meg Isten üdvös eredménnyel, csakis a vallásos lelket ad erőt a nehéz kötelem állandó teljesítésére. Az örökös ugyanaz, a mindennapi egyformaság, a szabadság és kényelem hiánya a vigaszt és lelki öröm ritkaság sok gyermek körül, nagy áldozat. Ha még meg is kell küzdeni néhányan durvaságával, bárdolatlanságával, korlátoltsága, hanyagsága, bálátlanságával és érintkezésbe jutni némely szülő méltánytalan viselkedésével: ha még a nevelőnek családi körében sem hiányzanak a fájdalom okozó jelenetek és ezekhez még megélhetési gondok, előléptetések reménytelensége, gyöngékedés, betegeskedés stb is járlnak: mindez együtt véve és egyenkint is izetlenné tehetik az életet. Ha ekkor hiányzik a vallásosság és az Ur félelme, nagyraöhet a szíven az ellenszenv, melyből teljes elégedetlenség és boldogtalanság támadhat.

Külső kényszerből még egy a hogy elhordozhatjuk a mindennapi terhet, megteszük a teendőket, de kellethetetlen, gépszerűen, szolgálai érülettel, de az egész munkásságot egy fagyos áramlat hajtja át és a gyermekek az első, kik ezen dermesztő hatás alatt szenvednek. Keresztény nevelés, szívnemesítés itt lehetetlen. A nevelő pedig torkig levén izetlen hivatásával, könnyen más irányban keresi szórakozásait és örömeit, még a kicsapongó, botrányos élettől sem riadva vissza, és nem lesz többé nevelő, hanem ördöklő rém Isten gyermekei között. Csak a vallásos lélek képes a tanítás és nevelés terhes részeit elviselni; csak a vallásos-

ság sugja meg a helyes keresztény, vagasztaló és támogató elveket és ezek átgondolásával mindennap újra kezdjük munkánkat a legjobb szándékkal Isten dicsősége és a bálátatlan gyermek lelkek örök üdvére. Krisztusban kedvelt papjaim, meg vagyok arról győződve, hogy a tanári és tanítói karnak át kell hatva lennie ilyen érzelmeiktől, mert csak is így remélhető üdvös, boldogító eredmény iskolánkban. Ezen vallásos érzelmei fejlesztésére és ápolására bátran választhatom ugyanazon eszközt, melyet évtizedek óta egyéb országokban használnak a katholicus ügyek vezére. Mindenünnen hallunk lelkigyakorlatokról tanárok, tanítók, nevelők számára, melyeken örömmel vesznek részt azok, kik hivatásuk nagy fontosságát megértik. Tartatok tehát én is lelkigyakorlatokat a mi kedves munkatársaink számára bármilyen áldozatomba kerülne is. Kitzűzöm e célra Csik-Somlyót, hol július 24-én este 5 órákor örömmel fogom üdvözölni a tanár és tanító urakat három napi lelki magányra. A részt venni öhajtozók már július első napjaiban jelentkezzenek levél útján ft. Bándi Vazul igazgató urnál Csik-Somlyón, hogy tudván a megjelenendők számát, meglehessen tenni a kelő intézkedéseket. Július 28-án már távozhannak onnan. A ti dolgokotok immár (!) ezen meghívó körlevelemet a tanár és tanító urakkal közöl és rájuk hatni, hogy az említett lelkigyakorlatokban minél számosabban részt vegyenek, mit sem hozván magukkal egyebet imakönyv, ágyneműnél és hasonló személyi szükségletekre vonatkozó tárgyaknál. Mentségül az ne szolgáljon, hogy ők itt vagy ott az ifjak lelkigyakorlatain már jelen voltak; mert habár az nem vol haszon nélkül rájuk nézve, mégis világos, hogy mást kell mondani az ifjaknak, mást a nevelőknek, mert a kötelességek is nagyban különböznek. Kérjük buzgón az Ur Istent már előzetesen, hogy Ő, ki egyedül adhat növekedést munkásságunknak, küldje le irgalmasságát trónjáról bő áldásait az összes exercitiumi fáradozásokra, hogy kiki megnyitva, megerősödve térhessen vissza hivatásának további foglalkozására. „Emitte Spiritum tuum et creabantur et renovabis faciem terrae.“

Kelt Szent-Katolnán, Jézus Szentséges Szívének ünnepén. 1899.

Gusztáv Károly, s. k.
erdélyi püspök.

I R O D A L O M.

* **Nem lehet osodálkozni** a fölött, ha a „Rejtelmes Világ“-ot, a tudományos irányt követő spiritualizmusnak emez egyetlen magyar organumát, az olvasó közönség Magyarország legérdekesebb hetilapjának tartja. Hiszen minden egyes számának változatos, eleven tollal írt, magas színvonalon álló báltartalma állandóan feltűnő keit s érthetővé teszi azt a páratlan érdeklődést mely a magyar társadalom minden rétegében léptenyomon megnyilvánul. Legújabb — pünkösdi — száma pedig valóságos szenvezőt képez. Ugyanis a remek szép stílizált címkeppel ellátott színes borítékön kívül 16 oldalnyi teljes tartalommal jelent meg, a melyből — hogy olvasóink némi halvány fogalmat alkothassanak maguknak erről a maga nemében egyedül álló hetilapról, — csak a következőket emeljük ki: Pünkösdi napján (P. K.) — A berlini Sphinx egyesületben tartott nagy felolvasás (Pogács Kornél) — Közlemények a szellemvilágból (Boldog emlékü Rudolf trónörökös szellemének nyilatkozatai; írja G. médium) — A szellemúvázat irányeszméi. IV. Az amerikai spiritualizmus történeti fejlődése (Irta: Madách Aladár) — Tárca: A tündér menyasszony (Költemény: Irta T. V.) — Örszellelem (Fantó Francziska). — Egyről-másról: Egy rendkívül érdekes lefolyású látogatás Vallent Fruhmán Terézia asszonynál, a tüneményes képességgel médiumnál. — Az emlékező tehetség elvesztésének egy sajátos esete. — A szellem válasza — Fakirprodukezió stb. — A pünkösdi melléklet tartalma: Május (költemény; írta Petrus Jenő). — A vigasztalás szelleme (Közi Nő). — A mi médiumunk (Vallent Terézia arcképével, őrző szelleme, Ralfnak egy nyilatkozatával és aláírásával). — Hazai szeánszok (Rózsa Sándor szellemének nyilatkozatai betyár stikijeiről; közli: Petrassovits János, herczurad. tiszt.) — Külföldi ülések (Két nevezetes brünni ülés. — Az elhalt jóbarát felismerése). Ezenkívül a lap állandóan közli dr. Aksákov Sándor, v. b. t. t. orosz ezári államtanácsos nagyhirű munkáját könyvalakban. Ezt, miként a „Rejtelmes Világ“ jelzi, több mint 50 eredeti tényképfelvétel, topographiai rajz stb. fogja díszíteni. A lap nagy terjedelme s rendes heti megjelenése dacára az előfizetési árak maradtak a régiak: t. i. egész évre 6 ft, félre 3 ft, negyedévre 1 ft 50 kr, finom papírosra nyomva pedig: egész évre 10 ft, félre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr. mely összeget a lap kiadóhivatalához, Budapest, VIII. Üllői-ut. 12. kell küldeni. Kívánatra a kiadóhivatal bárkinek ingyen küld mutatványszámot, a ki eziránt egy levelező lapon keresi meg. A rendkívül olcsó s a maga nemében páratlan hetilapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

* **A mykeneli oroszlanoskapu** egyik legrégibb emléke az emberiség alkotó tevékenységének. Durván faragott követ az ósok homályában illesztették össze óriás erejű kezek. A kapu föl, az oromfalba, durván, nagyoltan faragott oroszánpárt helyezett az ősidők művésze. A két oroszlan egy oszlopra kapaszkodik. Törekvésük, feszülő izmai mintegy a művészt törekvését is mutatja, jelképezi, mely a durva formába az erőt iparkodik nagy nehezen kifejezni. A csónka állati testek a görög szobrászat legrégibb kísérletei közül valók, mikor az anyag ellenállás a még dacolt a művész alkotó erejével s tökéletlen eszközeivel. Ez a kapu mégis nagyszerű diadalív, melyen át a görögség művészi tevékenysége világódító körútra indult. A híres kapu legújabb képe a Nagy Képes Világtörténet 30-ik füzetében jelent meg,

tásokkal, leckekekereséssel. H-szen csak meg kell élnie neki, és a szegény tanuló csak leckeadással tarthatja fenn magát. Bécs nagy város, sokat kell lótni-tutni az ismeretlen embernek, míg valamire akad. Este el van fáradva és azért nem irbat. —

De elmúlt több mint egy hónap és Feri nem írt. Irma izgatottsága napról-napra nőtt, az éjjelt gyakran álmatlanul töltötte, miközben nyugtalanul hánykolódva fekhelyén, kizozta agyát, hogy valami újabb mentséget találjon Feri számára. — Hátha beteg! Sze nt Isten? Csak az ne történjék vele. Ki fogja ott ápolni? . . .

És imádkozott érte az Istenhez, a boldogságos Szűzböz, a szentekhez, hogy óvják meg az ő szerelmesét a balesettől. Buzgón olvasta a bécsi lapokat; — hátha valamiképen ráakadhatna nevére ottan. — Semmi. — Ha a Dunából kifogott holttestekről olvasott, melyek leírása csak némileg is hasonlított Feri személyére, kínos víziók gyötörték, álmaiban kétségbeesetten látta dulakodni szerelmesét vad kinezésű csavargókkal, kik végül a hullámokba vetik áldozatukat. Vagy azt álmodta, hogy gond, sikertelen fáradozások, keserű tapasztalatok üldözik Ferijét a Dona habjaiba.

Fellélegzett aztán, mikor másod-harmadnap az volt az újságban, hogy a holttestet X-nek vagy Y-nak agnoszkálták.

Szeretett volna írni neki, könyörögni, hogy csak egy sorral tudassa, hogy él még, hogy nem esett baja. De nem tudta lakáscímét. Hiába, hiába minden!

Irma napról-napra fogyott, beteg lett, és azaggódó szülők Postre vitték, hogy a nagy orvostanárokkal vizsgáltsák meg.

*
Épen a Kerecsenyi klinikáján voltak, mikor Irma véletlenül kipillantva az ablakon, lent, az üllői úton látott egy csapat orvosnövendéket, fiatalembert és hölgyet, kik csoportba verődve élénken beszélgettek. Egyszerre felsikoltott.

— Ott! . . . ott! — Feri!
Elájult.

A tanár megcsóválta fejét és ő is kinézett az ablakon. Meglátta a csoportot.

— Mondja uram, szolt az apához, uem lát ott egy ismerős arcot?

Az apa lenézett.

— Igen, igen, a Jeskó Feri!

— Nos, akkor nekem nincs semmi gyógyítani valóm az Ön leányánál. Azt csak az a fiatal ember tudja meggyógyítani.

Ekkor az asszistens is megszólalt, ki addig az elájult leányt élesztgette.

— A Jeskó Feri, ki annak a szöke növendékkisasszonynak, a Landsberg Emmának udvarol? No, az jó firma! Élveztem azt a kétséges szerencsét, hogy megismerhessem.

— Mondja, uram, mit tud róla? kérdezte mohón az apa.

— Hát csak annyit, hogy jellemtelen, nyomorult ember. Nemrégiben a kávéházban mesélte, hogy a nyáron, mikor falun nevelősködött, egy leány volt belé szerelmes, ki aztán irogatott neki szorgalmasan leveleket, míg ő végre megunt. Mikor szeptemberben Bécsbe ment rokonához, azt írta neki, hogy ott fog egyetemre járni, de lakáscímét sem adott levelében. — „Így vettem véget a kellemetlen dolognak!“ mondta czinikusan. — Hát van-e jelleme az ilyen embernek?

Irma ekkor felvetette szeméit. Sápadt volt, de bátorozott elszántság tükröződött arcában.

— Gyertünk, apám! szolt. Meggyógyultam már. Az elébb visszatért eszméletem, mieöltt az asszistens úr beszélni kezdett volna, de csöndesen maradtam, hogy végig hallgassam. Gyertünk, apám! ismételte.

Majoros Emil.

— A munka 12 kötetben jelenik meg, s Marczali Henrik szerkeszti. A most folyó második kötetet Dr. Gyomai Gyula írta. Egy kötet ára díszkötésben 8 ir. Füzetenként is megjelen. Minden szombat 1 füzet, a 30 kr. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, Budapest, Üllői-út 8) s minden hazai könyvkereskedésben.

Ujdonságok

Gyulafehérvár, 1899. június 22.

— **Hymen.** Kohn Hermán helybeli kereskedő eljegyezte Fried Gizella kisasszonyt, Fried Eskeles algyógyi földbirtokos bájos leányát. Gratulálunk.

— **Meghívó.** A gyulafehérvári ipartestület 1899. június hó 25-én d. e. 10 órakor az iparos olvasókör helyiségeben rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Az 1899. április hó 9-én megtartott rendes közgyűlés alkalmával előjárásági tagul megválasztott, de arról lemondott Baumann Arnold, Muresán Gergely, Rab Sándor, Székely István, Willersdorfer Ferencz, és az időközben meghalt id. Cirlea József és számvevő Bálint Albert helyéért új előjárásági tagok megválasztása. 2. Muresán Gergely és társai eszmadia mesterek által szakcsoport alakítása ügyében beadott alapszabályok tárgyalása.

— **Odry Lehel hangversenyére** szép számú, díszes publikum gyűlt f. hó 17-én az Erzsébet szálló termében egybe. A műsor nem tartották be teljesen, mert Odry erős indispozícióval küzdött, de amúgy is frenetikus tapsra ragadta a közönséget Loewe és Schubert-féle dalaival, melyeket fia Odry Attila kísért művészi zongorán. Demény Albert Shakespeare recitációjával nagyszerű hatást ért el. Különösen a „Veleuczi kalmár” törvényszéki jelenete és a Dóczy „Csók”-jából produkált részlet volt pompás.

— **Szeszfűző tanfolyam.** A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelői Országos Egyesülete folyó évi július 23. től augusztus 5-éig bezárólag a „Köztelek” szeszfűző-tanfolyamot rendez, mezőgazdasági szeszgyárosok és szeszfűző-kezelők részére. — A tanfolyam a szeszgyártás és szeszadózás technikáját és általában a szeszfűzéssel összefüggő minden kérdést fel fog ölelni. — Az egyesületet a szeszfűző tanfolyam rendezésére egyrészt az a körülmény indította, hogy ily tanfolyam már több mint egy évtized óta nem tartottak, azóta a szeszgyártás terén oly újítások merültek fel, amelyeknek az érdekelt körökkel való közlésére és tudomásul hozatalára az ily tanfolyam kiválóan alkalmas, másrészt a kidolgozás alatt levő új szeszadó-törvényjavaslat egy új aera kezdetét jelenti a mezőgazdasági szeszgyártás terén s ez a körülmény is indokoltá teszi egy ily tanfolyam megtartását, melynek előadójul az egyesület dr. Kossutány Tamás, Cserháti Sándor magyaróvári gazdasági akadémiai, Lázár Pál és Dr. Szilágyi Gyula műegyetemi tanárokat, dr. Lehrer Péter pénzügyi tanácsos, Zalka Zsigmond gazd. tanintézeti tanárt, Hajdu István urad. intézőt és Bódi Bódog szeszgyárigazgatót nyerte meg. — A szeszfűző-tanfolyam az elméleti és gyakorlati előadásokra egyaránt kiterjeszkedik; délelőtti tartatnak az elméleti előadások, a délutáni órákban pedig gyakorlati előadások tartatnak a műegyetemi laboratóriumban és a főváros közeli szeszgyárakban. A tanfolyam hallgatói közé felvételnek: szeszfűzőtulajdonosok, szeszfűző-kezelők s oly birtokosok, akik szeszfűzőt főállítani óhajtanak s végül mindazok, akik a szeszfűzéshez szükséges szakismereteket megszerezni óhajtják. — Jelentkezési határidő: július hó 15-ike. Jelentkezések a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelői Országos Egyesület titkári hivatalához: Budapest „Köztelek” küldendő be. A részvételi díj; személyenként 20 frt, s egyidejűleg küldendő be a „Magyar Mezőgazdasági Szesztermelői Országos Egyesülete” pénztárába; Budapest, „Köztelek”. A tanfolyam befejeztével az egyesület részéről aláírt látogatási bizonyítványt nyerne. Ezen kívánságukat azonban már előzőleg kell bejelenteniük.

CSARNOK.

Egy kastély pusztulása.

Alvincznek, ennek a hátmögötti, bájos erdélyi falu-városnak van egy nevezetessége. Volna talán több is de, ez az egy nevezetessége az, amelyre nem büszkék az alvincziek. Pedig a többi mind megannyi jelentetlenebb ennél. Hanem az emberek sokszor érthetetlenek. Akkor vágják ki a mellüket, mikor éppen nincs okuk rá s a gallérjukba húzzák a nyakukat, ha büszkélkedniük lehetne.

Lám ott van az alvinczi gyönyörű Martinuzzi-kastély. A Marosnak füzes partján, százasodó jegenyék között magaslik fel komor tenses homlokával, a melyen mintha ott borongana rég letűnt, enyészettbe ment századoknak visszatérő fuvalma.

Közel négy százada merült el az idő ocajában, a mióta Martinuzzi György, a híres kályha fűtő barát azon a bizonyos szomorú éjjelen elszállott oda, a hol bizonyára már nem gyötrik tovább államférfi gondok, német és török intrikák.

Közel négy százada ennek s az a földi hajlék, a mely utóljára fogadta be a nagy embert, mint élő, romjaiban bár ott magaslik a Marosparti füzes közepén csupasz, megrongált falaival, mint szomorú, de tenses emléke annak a szomorú, de dicsőséges kornak.

Mert bizony rom már a négyszázados kastély. Nem olyan rom, a melyen az idő végi a maga romboló művészetét, hanem olyan épületrons, a melyen mintha erőszakos kezek nyomait látnók.

Hiszen jól emlékszem, alig másfél évtizeddel ezelőtt, mikor magam is végigkóboroltam az öreg kastély pók-

hálós termeit, még részeiben is annyira ép volt, hogy lakható szobák voltak benne. Emlékszem, hogy Urnapi körmenetek alkalmával a processzió a kastély kápolnájába is elballagott és bizony-bizony ez a kápolna épen nem tette a dűledező hatását. Vörös bársodnyuzatu, kényelmes székek voltak benne s a falakon értékes olajfestésű képek. Hanem hol van mindez már ma? Hol? Sehol! Egy évtized végtére hosszú idő s az alatt sok minden megesheték.

Lám, az öreg Martinuzzi kastély is csak pusztul, pusztul... Gyorsan, szinte szemlátomást omlik szét, mint a nagy beteg, ki perceről-percere fogy s csak árnyéka lesz végtére önmagának.

A kápolna is eltűnt s az a szoba is amelybe néhai Eötvös József bárót szállásolták be minisztersége idején átutaztában, csupá rombalmaz. Eötvös József báró igen érdeklődött a történelmi nevezetességtől s még egész jókarban lévő épület iránt s olyasforma nyilatkozatokat tett, hogy hazafias kötelesség volna megővni az épületet az enyészettől. Amint hogy ez a nyilatkozat meg is vagon irva valamelyik statusgyűlés jegyzőkönyvében, valószínűleg helyesléssel való tudomásvétel mellett.

A kastély a maga egészében is a pusztulás képét mutatja. Egy-egy épületrész folytonosan omlik; a fedélzet, mely zindelyből van, az esőzéstől elkorhadt! Ugy mondják, hogy ez a fedél valamikor cserépből volt, de hát gondos kezek fölcserélték zindellyel. Sapiénti pauca.

Az épület nyugati szárnyából már csak néhány csupasz, töredezett fal meredez az égnek: csupa rom mindenütt. A főlépcső, mely néhány év előtt még teljesen használható állapotban volt, most úgy meg van rongálva, hogy előbb-utóbb a följárás az emeleti részekbe veszedelem nélkül nem fog megtörténhetni. Két emeleti szobában pedig éppen akkor tépték fel a padozatot, mikor egy budapesti ismerősömet vittem a kastély megtekintésére. A múlt nyáron történt. Az én budapesti ismerősöm gunyoson kacagott a szemembe. Azután állandóan szájalmas mosollyal kísérte magyarázataimat. Különben megkérdeztük a deszkákat fölfeszítő oláhoktól hogy mitől jó a munkájok kérdéseinkre azt a lakonikus feleletet nyertük, hogy hát:

— A malom részére kell, ma rog la domu!...

Az udvar keleti, észak-keleti részét hatalmas bástyafal fogta körül néhány év előtt. Most már ennek is csak a nyomait látjuk, mert hát ez a hatalmas mész kövekből épített íves fal meg a patak gátjának fölemelésére kellett, ma rog la domu! És így tovább!

Ennek a bástyának a lebontása volt még a legveszedelmesebb merénylet, melyet az öreg kastély ellen intéztek, azon az oldalon tudniillik mely árok veszi

körül a kastélyt, a melyben rendes körülmények között piszkos posványviz van. Csak fölötté forró kanikulai hőség, ha kiszáritja egy-egy nyáron. Ez a víz a Maros tavaszi kiöntései alkalmával olyannyira megnő, hogy főcsap egészen a bástyafal közepéig. Most, hogy ez a fal is modernebb építmények alkatrészévé delaválódott, a víz egész kényelmesen előlontheti a kastélyt és évről-évre hozzájárul a pusztításhoz.

Bizony-bizony nagyon szomorú dolog, hogy ilyen történelmi műemlék számba menő épület így pusztuljon el szemlátomást napról-napra s az a hely, melyhez hazai történetünknek egy jelentős darabja fűződik, a piszoknak, dudának legyen tanyája.

Hiszen Olaszországban egy történelmi nevezetességtől csupasz fal kedvéért napi járó földet tesznek meg, pedig hát ott se szeri, se száma az ilyeneknek, míg mi nálunk ezt a monumentális, gyönyörű épületet, a melyet hozzá még egy hírneves ember vére szentel meg, veszni engedik.

Az erdélyrészi napilapok már többször szóvá tették azt a lelkiismeretlen gazdálkodást, melyet a híres kormányzó-báró kastélyával folytat már évtizedek óta boldog-boldogtalan. Már statusgyűlésen is szerepelt a pusztán maradt öreg kastély rohamos szétbomlásának ügye, de sem a napilapok fölszólásának, sem statusgyűlési határozatainak még nem láttuk semmi fogantatját. Pedig úgy tudjuk, hogy a statusgyűlési határozatok a kastély restaurálásának szükségességét is kimondták.

Hiába minden! Kevések manap a résztvevők s az öreg kastély teljes közönytől kísérve, senkitől észre nem véve dől sirjába... És ide s tova újra megfog egy-egy ama történelmi nevezetességtől helyek száma, a melyekre büszke föllángolással tekint a magyar s a hova illetett szívvel jár el haza és szabadságszeretettel tanulni!...

(M. A.)

Pakots József.

Nyilttér. *)

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai es. és kir. ud. Zürichben. vari szállító Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

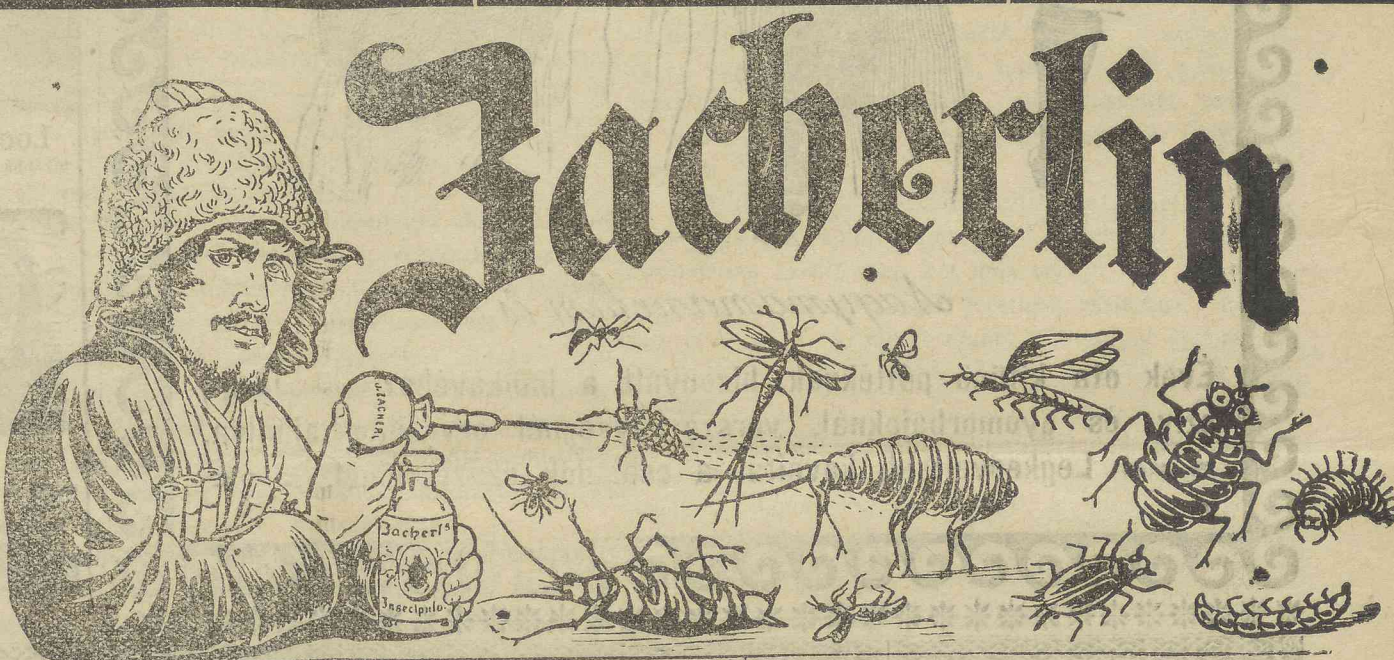
M é s z
kapható 10.000 kgr. vagy fél kocsinként
talosan utánmérlegelve
kocsiba rakva hiva-

Maderspach Victor gépészmérnök Banyiczai mésztelepén, állomás Banyicza

70 azaz hetven forintjával, * * * * *

* * * * * kiválasztott darabos mész hetvenöt forinttal.

Szállítás megrendelés után azonnal fogantatosítottatik.

Nem papiersomagolásban!

Csak az üvegben valódi

ha „Zacherl” neve rajta áll.

EZ AZ

a szer, mely egyedül segít biztosan és gyökeresen mindenütt, hol rovarokat akarunk pusztítani.

Kapható Gyulafehérvárt: Fröhlich Gyula, Szentgyörgyi Mór, Marczell E. gyógyszerárban, Fingerhut Jakab, Jakabfy Albert, Wallentin L. kereskedésében. **Abrudbánya:** Molnár Árpád. **Balázsfalva:** Consum Verein, Schiessl Károly, Schuller Lajos, Sinberger Salamon gyógyszer. **Hátság:** Báts János, Kemendy Albert, Popovits B. **Maros-Ujvár:** Mendel Izidor, Virág Tamás, **Piski:** Zeidner A. Gust. **Szászváros:** C. Dahinten Frigyes vaskereskedő, M. G. Zobel, Höllitzer, Németh János, Schuller Frigyes, N. Vlad gyógyszer, Wieser Ferd., Zobel Gust. **Szász-Sebes:** Binder I. Lajos gyógyszer, Gross T. János, Lederhiller W. gyógyszerész, Onitiu József, Baumann József. **Verespatak:** Moldován Lajos

Első os és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

KRONSTEINER KÁROLY

— Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában) —

Kitüntetve arany érmekkel.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari, bányai és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.

E homlokzat-festékek, melyek mészenben feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállíttatnak és ami a festék szűrtisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintazártya, ugyancsak használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török László gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Posztószéjjelküldés csak magánosoknak.

Egy vég, 3-10 m. hosszú, teljes ürtöltőnynek ára csak

Posztógyári raktár Kiesel-Amhof Brünnbén.

Minták ingyen és bérmentesen. — Mintához szállítás. Magánvevők figyeljenek! Csak közvetlenül vásárolhatnak az értékek megfelelően. Fővilágosításból és bizonyításképpen csak Krausz Adolf posztókereskedő Budapestben a szabónak, ha mintakönyvből tesz rendelést, a következő ajándékot adja:

- 10 frt vásárlásnál egy nadragot 50 kr.-ért,
- 20 frt „ „ „ „ 60 kr.-ért,
- 80 frt „ „ „ „ 100 kr.-ért.

Ezenkívül a szabó még a következő engedményt kapja: 3 frtot méterje után a külön 20%-ot. Ezeket az ajándékokat a magánvevő fizeti, ha Krausz Adolf mintakönyve után a szabónál vásárol.

Raktár minden gyógyszerárban.

A SZÉPSÉG emelésére, tökéletesítésére és fentartására legkifinomult, teljesen ártalmatlan, vegyízt és zsírmintes készítmény a

Margit-Crème.

Hatása meglepő.

Pár nap alatt szünteti szeplőt, májfoltot, pörsest, pattanást, bőrtápkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde, bájos arcszínt kölcsönöz. Dr. Mosengeil és Metzger hírneves tanárok az arcon levő ráncokat massage által tintetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit-Crème. Ha az arcot napoként Margit-Crémével masszírozzuk, nemcsak a szeplők, májfoltok és egyéb arczisztatlanságok tűnnek el, hanem a ráncok, himlőhelyek és egyéb rendellenességek, melyeket öregség, gondok, betegség stb. okoztak.

Övszer a nap és szél befolyása ellen. Nappal is használható. Nagytégely 1 frt, kiosk 50 kr.

Margit hölgyor (Zahn) 50 kr.

Margit fogpép (Zahn) 50 kr.

Rosetter hajregenerator az ősz hajnak eredeti színt adja vissza 1 frt.

Hajszőkítő bármily haját aranyoskára fest 50 kr. és 1 frt.

Tanochin pomade legjobb hajápoló és növesztő 35 és 50 kr.

Világosvári Bohus hajszepítő delezeg, szép hajsz nevelésére 25 és 35 kr.

FÖLDES KELEMEN

Arad, Deák Ferenc-utca 12.

Bel- és külhoni gyógyszerészi és higiénikus különlegességek, kötszerek, tojlette cikkek rakára. Telefon 111. sz

Főraktár GÖTH GYULA

Gyulafehérvárt.

3 frton felüli rendelmények bérmentve küldetnek.

KATHREINER-FÉLE

Kneipp

maláta kávé.

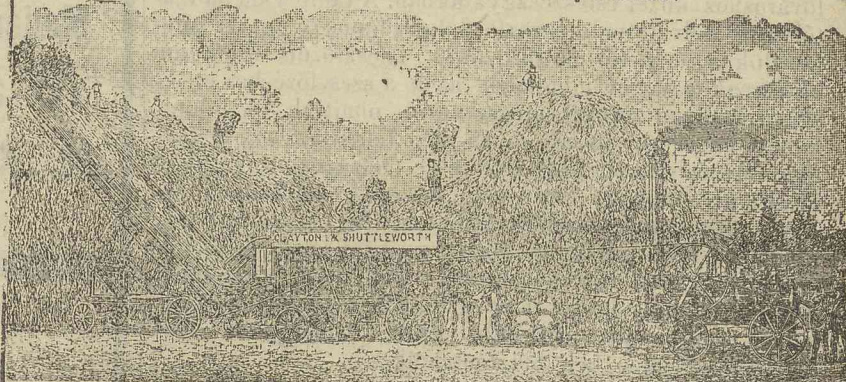
Nagymama nekem is!

Évek óta kitűnő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomorbajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

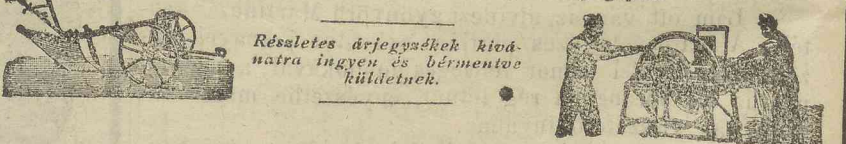
Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-csésplőgépek, lóhereséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsológok, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A MAGYAR KIRALYI

Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzeséplőgarnitúráit, ipari célokra alkalmas „Compound” locomobiljait, teljesen vashól készült szalmakaszalógépeit, gőskukoriczamorzsológóit, Stibor-féle körfűrészait, „Millenium” kaszáló- és arató gépeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Nyom. Papp Györgynél Gyulafehérvárt.